

Kisgyermekkor

(1-3 év)

Testi fejlődés:

1 éves kor: 70-80 cm, 8-10 kg

3 éves kor: 90-100 cm, 13-15 kg

Testforma:

- a fej még aránylag nagy
- a végtagok rövidek
- a törzshenger alatti, évésbé tagolt (munkák elvégzésére és a nyő, derék...)
- a has nagy, előredomborodó
- a hát egyenes, a gerinc hátú és deréki görbülete még nem alakult ki.

Az idegrendszerben az idegpályák myelinizációja jelentős - az agyi ingeri gátlás elvű formái is megjelennek a serkentő folyamatok mellett.

Mozgásfejlődés:

1 év körül első lépés-járás megtanulása

Járás jellemzői:

- néls alapú, tipogó járás
- karjaival egyensúlyoz v. tapaszkodik
- 2 éves kor körül már tud futni, és hozzá lépéssel lépeli közlekedik a lépésben
- 3 évesen váltott lábval lépőz
- 3 kicsit karja

Manipuláció:

Éggek jobban tudja külön-külön mozgatni az ujjait. Favél a mozgásvezérlés, ügyesebben épít, szerel.

2 év: ábrázolás vándorával firkál

3 év: emberi alor megjelenít

Értelmi fejlődés:

2 éves korig: (művelet előtti korszak)

- neuromotoros intelligencia időneve (Piaget)

- tárgyállandóság fejlődése.

- A neuromotoros korszak ezt utolsó korszakában a

gyerekek felismerik, ha megoldandó problémával

találkoznak és próba-szerencse megoldásokkal kísér-

leteznek.

- megjelenik az ontályozás képessége (jellemző

tulajdonságait szerint képes megkülönböztetni

tárgyakat 9 hó után, majd 1 1/2-2 évesen csoport-

tosítani őket.)

A emlékezete kéri a felismerés-felidzés fejlődését un-

latja a passzív és aktív szóhasználat alakulása.

A 3-4 éves korábbi epizodikus (élményes) életör-

kezes emlékezete általában nem hozzáférhető.

Beszédfejlődés:

1. éves vége: első szavak megjelenése - egyszerű mondatok

vagyat, majd felszólítás, vagy főnevek

A szó jelentését kérelmezés útján v. kérés útján

1,5 éves kor: Életszavas mondatok
távirati stílusú beszéd. (nem ragoz.)

2 év: „Mi ez” korszak, rohamosan bővül a névhasználat, a nyelv-
tani ismeretek töredékesen

3 év: „Ki ez” korszak - megismerkedik benévezéssel
névhasználat 1200-1500 szó
több névhasználat
egyszerű nyelvtani ismereteket helyesen használja
(kérdés) JAV

Játék:

FUNKCIONÁLIS V. GYAKORLÓ JÁTÉK

pl.: ugrálás, mással, kanyargó való játék
játékesztővel való játék: parol

3 éves kor fele:

SYMBOLIKUS JÁTÉK KEZDETE

„miska” - játék

szerepjáték kezdete

- jellemző: egymás mellett játszás

magányos j.: egyedül játéks

nevelődő j.: felkelti az érdeklődést a mással, és
öt érdeklődés

partnerséges j.: egymás mellett ugyanolyan játéks-
szóval játszása

kapcsolódó j.: átveszi a játékesztő tárgyaiból
utánzólagos játék

10. előadás

apr. 8.

Ovodaskor (3-6 éves kor)

Testi fejlődés

- 3 éves kor: 90-100cm magas, 13-15kg
- 3-5 év között: lassú növekedés "teleli időszak"
- 5 év: nyúlási "penndus", növekedés üteme felgyorsul első alakváltozás (fej-törzs arány \Rightarrow 1:6)
- 6 év: 110cm, 18-20kg, fogváltás

Idegisz. fejlődése: növekszik a nagyagy kéreg szabályozó szerepe ~~és egyre~~

Mozgásfejlődés

- nagymozgások intenzív fejlődése
- tudatos kontroll az izommozgás fölött
- célirányos mozgás (járás, futás, ugrás, biciklizés)

Finommozgás

- kézmozgások differenciálódása (rajzolás, gyurmazás, vágás, tépés)
- virtuomotoros koordinációs kialakulás (látás és mozgás összehangolódása)

Érzelmi, észlelési fejlődése

- ovodaskor: a tanuláshoz szükséges alapélességek szenitiv időszaka
- észlelési képesség (látom-e?, hol van?)
- hallási megkülönböztetés
- fokozatosan elkülönül a cselekvés-től és megfigyelésben nyilvánul meg
- a látás vezető szerepet tölt be látásképesség fejlődik, alaprajzot megkülön-

Böjteti

- 3-4 év: globális látásmod
- 4-5 év: analitikus látásmod
- 6 év: skintetikus látásmod
- 6-7 év: gestalt látásmod (kisz-egetse viszony pontosa'ga)

Totális érzékelté apperatus kialakulása, az érzékelté módalítások összműködése

Időészlelés: múlt-jelen-jövő fogalma kialakul (3-4 év)
idő relatív alakulása (ma, holnap, tegnap) \rightarrow 6-7 év

Mennyiségészlelés: kor elején szemléletbe aljazott, kor végére mennyiségállandóság fogalmának kialakulása

Figyelem: spontán figyelem túlsúlyos - egyre hosszabb ideig tartható a figyelem
Korok végére: 10-15 perces szándékos figyelem

Emlékezet: kezdetben spontán emlékezet, 3-4 év: inkább felismer, mint felidéz \rightarrow segít a ritmus, dallam
6. év: erősödik a szándékos emlékezet

Képzelt: tapasztalat hiján kevés képzelt, de eleven képzelti tevékenység valószínű hatásként elmozdult - ("fantázia" házugal" jelensége)

Gondolkodásfejlődés

Prager: ulvélet előtti szakasz (2-7 év)
(„prelogikus gondolkodás”)

jellemzői:

- egocentrikus
- szemléletbe ágyazott gondolkodás (saját tapasztalatokból indul ki)
- 3-4 év: cselekvő, szemléletes
- 5. év: szemléletes, képszerű
- 6-7 év: nyelvi gondolkodás kialakulásának kezdete

Ultrajellemzők (világ magyarázata)

- animizmus (megélelítő gondolkodás)
- artificializmus (művi előállítás elve)
- finalizmus (célság elve)

Érzelmi élet

- 3. év körül: dackorszak
- érzelmi vezérelt korszak
- alapérzelmek mellett megjelenik a büszkeség, szégyen
- fejlődnek az akarat-tul.-ok

Játékfejlődés

- korszak eleje: funkcionális játékok
- szimbolikus játékok (ez a domináns)
- konstruktív játékok (építő, legó)
- korszak vége: szabályjátékok

A korszak vége: ISKOLA ÉRETTSÉG

11. előadás

ápr. 22.

Kisiskolásokor (6-10 év)

Nyugodt fejlődési szakasz.

FB változás: tevékenység-forma váltás
játékoktól tanulással át

- bióritmus változás
- kötelesség megjelenése
- akadémizáció a tanárhoz, közösség-hez
- környezethez való viszony megváltozása (teljesítmény alapú történelmi megítélés)

A szándékos cselekvések előtérbe kerülnek. (emlékret, szándékos gondolkodás)

Testi fejlődés:

- kor kezdetén: első alakváltozás
118-120 cm; 18-20 kg
- évente átlag 5-6 cm-t nő; 2-5 kg-ot hízik

- arányosabbá válik a testalkat (fej-törzs arány eltérő hasonlítani a felnőttkorhoz)
- differencialódik a test kivonala (csípő, derek, váll kiemelkedik)
- csontrendszer fejlődése még nem befejezett
ujjpercek csontosodása: 11-12 éves korban fejeződik be
- központi idegrendszerben: érés indul be
érzelmi-gátlási folyamatok egyensúlyba kerülnek → kevésbé jellemző érzelmi labilitás

Mozgásfejlődés

- fejlődik a mozgáskoordináció
- bonyolultabb mozgásformák nagy mozgásokban (úszás, kerékpározás...)
- finommozgásban az inermozgás tökéletesedik

Psichikus fejlődés, megismerő folyamatok

1. Érzékelés, észlelés

- totális érzékelő apparátus már kialakult
- érzékességi megkülönböztető képesség fejlődik (színdimulátorok, zenei hangok)
- térérzékelés: konkrét dolgokhoz kötött (alatt, fölött, mellett...)

↓
tér fogalma
erek mely nem általánosak

- tér érzékelést felgyorsítja a mértékesség - k megismerés
- napszakokat jól ismerik
- időegységeket konkrét eseményekhez köve értik meg legjobban
- 9 éves kor környékén tökéletesedik az időfogalom, a "teljes", "kevesebb", történelmi események értelmét nyerni. Megtanulnak elvontan gondolkodni.

2. Értékelés

- szándékosság körül előtérbe
- érzelmi jelleg mely mindig fellelhető
- megpróbálnak szöveget tanulni
- ok: beveszeli tudnak lényegesen kielégíteni
szókiadásuk sem elég bő, hogy átlátszóan fogalmazzon mondják vissza

3. Képzelt

- eleven, csapongó nem jellemző
- valóság felé fordul
- reproductív képzelt fejlődik
- megszünik a fantáziabarátság
- képzelti ter. - ben is igyekeznek a valósághoz kötödni

4. Figyelem

- szándékosság körül előtérbe
- 1.-2. oszt. - ban mely az érdeklődést felkeltő dolgokra figyelnek
- a korának végé felé lesz szándékos
- 5-7 év: 15 perig tud koncentrálni
kevesebb: 20 perces szándékos figyelem

5. Gondolkodás

- Konkrét műveleti gondolkodás
- valóságban meglevő dolgokból tudnak gondolkodni (asztal, lámpa...)
- decentralitás: egyszerre több szempontból képes a dolgokat melegelni
- reverzibilitás: megfordíthatóval válnak a gondolkodási műveletek

6. Érdeklődés

- valóság felé fordul
- konkrét tárgyak, természet körül fel az érdeklődés
- nincs konkrét érdeklődési kör
- megnyilvánulása: gyűjtés → rendszeres igénye

Érzelmi, akaratilag:

- latencia szakas (Freud)
- csendes szakas
- dentis alaphangulat jellemzi a gyereket

